

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Archwilio Partneriaethau
Dyddiad y Cyfarfod:	4 Medi 2017
Aelod / Swyddog Arweiniol:	Aelod Arweiniol Lles ac Annibyniaeth/ Pennaeth Gwasanaethau Cefnogaeth Gymunedol
Awdur yr Adroddiad:	Prif Reolwr, Gwasanaethau Cefnogi Cymunedol
Teitl:	Rhyddhau Amserol o'r Ysbyty

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd hyd yma o ran datblygu trefniadau cymunedol i gefnogi rhyddhau amserol o'r ysbyty.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

I ddarparu gwybodaeth am y cynnydd mewn cyflawni'r broses o ryddhau cleifion yn amserol o'r ysbyty a'r gwahanol fentrau sydd wedi'u datblygu yn gysylltiedig â hynny er mwyn i Aelodau roi sylwadau arnynt.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod Aelodau'n rhoi adborth ar weithgareddau'r bartneriaeth i gefnogi rhyddhau amserol.

4. Manylion yr adroddiad

4.1 Oedi wrth drosglwyddo gofal/Llif Rhyddhau Cleifion

Yn ystod 2016-2017, mae Un Pwynt Mynediad (SPOA) yn Sir Ddinbych wedi derbyn 15,126 o atgyfeiriadau i wasanaethau cymunedol, 4512 (29.8%) o ysbytai aciwt a chymunedol a 60 arall o Gwadrant Argyfwng. Mae partneriaid yn parhau i fonitro a rheoli oedi posib o ran gofal mewn cyfarfodydd partneriaeth rheolaidd yn ogystal ag yn ystod yr archwiliad ffurfiol misol, sy'n cael ei adrodd i Lywodraeth Cymru ac yn ffurfio sail i'r dangosydd perfformiad statudol. O fewn Sir Ddinbych mae'r oedi a ddilyswyd ar gyfer rhesymau gofal cymdeithasol wedi lleihau ers datblygu'r Clwstwr Camu i Lawr ym Medi 2016. Yn 2014-2015, roedd 12; yn 2015-2016 roedd 25; yn 2016-2017 roedd 23, ac yn y 4 mis o 2017-2018, dim ond 1 oedi o'r fath sydd wedi bod.

4.2 Clwstwr Camu i Lawr / Tîm Camu i Lawr

Mae'r dull pinsio wedi cael ei ddefnyddio i wella'r gwaith o ryddhau yn y flwyddyn ddiwethaf trwy greu'r Tîm Camu i Lawr o fewn Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC) a'r Clwstwr Camu i Lawr yng Ngwasanaethau Cymorth Cymunedol yng Nghyngor Sir Ddinbych. Mae'r Tîm Camu i Lawr yn cynnwys y Tîm Asesu Rhyddhad a Throsglwyddo presennol a'r Nyrsys Cyswllt Rhyddhau wedi gwella gyda chymorth ychwanegol gan y Nyrs Cyswllt Seiciatrig. Mae'r Tîm yn cael ei arwain gan Uwch Reolwr sydd yn Therapydd Galwedigaethol yn ôl proffesiwn ond sydd hefyd wedi gweithio i Wasanaethau Cymdeithasol Sir Ddinbych ers nifer o flynyddoedd.

Ar yr un pryd, sefydlwyd y Clwstr Camu i Lawr gan Wasanaethau Cymorth Cymunedol o gyllid ychwanegol dros dro gan y Gronfa Gofal Canolradd/Integredig nes diwedd Medi 2017 yn ogystal â throsglwyddo rhai staff o'r Timau Ardal Leol. Mae'r clwstr yn parhau i weithio'n agos gyda'r Un Pwynt Mynediad a'r Gwasanaeth Ail-alluogi. Mae atgyfeiriadau yn cael eu derbyn yn bennaf gan ddau ysbyty aciwt, saith ysbyty cymunedol yn ogystal â Gwasanaeth Gofal Cynyddol yng Ngogledd a De'r Sir.

Ni fydd llwythi achosion Clwstr Camu i Lawr unigol yn fwy na 11 aelod o staff ar unrhyw adeg gan eu bod i gyd yn rheoli'n weithgar ac efallai y bydd gan weithiwr achos unigol achos hyd at 8-10 wythnos yn dibynnu ar yr angen.

Mae'r buddion o lif rhyddhau cleifion yn cynnwys y gallu i ymateb yn sydyn ac i flaenoriaethu rhyddhau; gwybodaeth benodol am y broses ryddhau a'r dewisiadau i hwyluso rhyddhau i leoliad diogel a phriodol, dull sy'n canolbwyntio ar y person sy'n helpu unigolion i gyfleu eu hanghenion a'u pryderon ynghylch rhyddhau, gwybodaeth fanwl o reoli risg yn bositif, gwybodaeth arbenigol ynghylch y broses Gofal Iechyd Barhaus, y gallu i gyfleu tystiolaeth o anghenion ar gyfer pecynnau gofal o gost uchel i hwyluso'r rhyddhau ac i ganfod atebion creadigol ar gyfer cymorth cynaliadwy parhaus yn y gymuned.

Mae agwedd o lwyddiant clwstr Camu i Lawr yn seiliedig ar sgiliau a gwybodaeth y rheolwr sydd hefyd yn Therapydd Galwedigaethol yn ôl proffesiwn. Mae ganddi ddealltwriaeth lawn o brosesau ysbytai, gofal cymdeithasol, meini prawf ail-alluogi yn ogystal â gwybodaeth arbenigol o ofynion bio/seico/cymdeithasol unigolion a'r adnoddau i'w cyfeirio atynt.

Mae trafodaethau yn cael eu cynnal ar hyn o bryd mewn perthynas ag integreiddiad rhwng Tîm Camu i Lawr Glan Clwyd, Clwstr Camu i Lawr Sir Ddinbych a gwasanaeth gwaith cymdeithasol yn seiliedig yn yr ysbyty gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy.

4.3 Gweithio gydag a chefnogi Cartrefi Gofal

Ym mis Rhagfyr 2016, cytunodd Partneriaid ei bod yn bwysig cefnogi'r Sector Cartref Gofal. Prynwyd offer i gefnogi arfer symud a thrafod yn ddiogel; penodwyd ar gyfer swydd Ymarferydd Nyrsio Uwch yn arbennig i gefnogi cartrefi gofal yn Ne Sir Ddinbych; a chyflwynwyd Cynlluniau Cynyddu Triniaethau mewn nifer o gartrefi gofal Sir Ddinbych i breswylwyr yn dilyn y peilot Gofal Canolradd wedi'i ariannu.

4.4 Gweithgaredd Cymunedol Presennol i gefnogi rhyddhau amserol trwy atal derbyniadau yn cynnwys:

- Mae Nyrsys Ardal bellach yn cynnig gwasanaeth 24/7 yn Sir Ddinbych
- Penodwyd tîm Un Pwynt Mynediad Cynllun Atal Codymau bach ym mis Gorffennaf 2017. Mae hyn yn cynnwys gweithgaredd o fewn cartrefi gofal i atal derbyniadau oherwydd codymau.
- Bellach mae sefydliad o 9 Gweithwyr Cymdeithasol Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn Sir Ddinbych a rhan fawr o'u rôl yw hwyluso'r broses ryddhau yn ogystal ag atal derbyniad pan yn bosib. Maent at gael yn Un Pwynt Mynediad trwy Wasanaeth Nyrsio Cymunedol ar y penwythnosau. O Ebrill 2016 i Awst 2017 mae'r Gwasanaeth GGCGICH wedi derbyn 256 atgyfeiriadau, 67% o'r rhain yn achosion o ryddhau o'r ysbyty.

- Gwelir gweithgarwch ataliol cynnar trwy ddatblygu Pwyntiau Siarad a'r rôl o Gyfeirwyr Cymunedol yn hanfodol. Mae Pwyntiau Siarad wedi helpu 1464 o ddinasyddion rhwng Gorffennaf 2016 a Mehefin 2017, gyda gwybodaeth (84%), cyngor (83%) a chymorth (7%). Mae'r Gyfeirwyr Cymunedol yn mesur canlyniadau lles i arddangos eu llwyddiant ac mae'n ymddangos eu bod yn cael eu gweld yn uchel eu parch gan bobl broffesiynol a dinasyddion.

4.5 Cynlluniau'r Dyfodol/Cynlluniau Peilot

Mae datblygiadau wedi'u cynllunio yn yr ysbyty ac yn y gymuned. Mae hynny'n cynnwys datblygu/datblygu pellach:

- Mae uned amlddisgyblaethol yr Henoed yn ceisio atal derbyniadau i'r ysbyty ac i gynnig gofal i'r bobl hynny yng nghartrefi eu hunain yn lle. Bydd cynllun peilot am chwe wythnos ym mis Medi 2017 gyda'r nod o gadw dinasyddion yn heini ac yn iach yn unol â Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles (Cymru). Gall staff cymunedol atgyfeirio unrhyw un sydd yn eu barn nhw yn debyg o elwa o asesiad amlddisgyblaethol ac ymyriad.
- Datblygu Uned Musgrellni gyda chyd-ofal i gleifion musgrell. Bydd cynllun peilot am 6 wythnos yn Hydref 2017.
- Timau Adnoddau Cymunedol. Cyfleoedd i gyd-leoli staff nyrsio, therapïau a gofal cymdeithasol cymunedol yn cael eu hystyried a'u gweithredu ac mae prosiect sylweddol yn cael ei ddatblygu ar gyfer gwaith integredig i wella cydlyn gofal i ddinasyddion. Mae'r tîm Adnodd Cymunedol cyntaf wedi cael ei gyd-leoli yn ysbyty Royal Alexandra yn y Rhyl.
- Y datblygiad o gyfleuster ysbyty newydd yn y Rhyl dros y tymor hirach

4.6 Gwell cyfathrebu a hynny'n rheolaidd:

- Mae trafodaethau partneriaeth cyffredinol wedi'u trefnu'n rheolaidd ar gyfer gweithgaredd partneriaeth cyffredinol ac yn arbennig ar gyfer gofal heb ei drefnu a rhyddhau o'r ysbyty. Yn ystod mis Awst, roedd y drafodaeth yn cynnwys y posibilrwydd o weithio mewn partneriaeth i sefydlu model 'cartref cyntaf' a thargedu'r cleifion hynny a fyddai'n briodol. Trafodwyd arferion hefyd i sicrhau fod y bobl hynny gyda phecynnau gofal yn barod (sy'n cael eu cynnal yn ariannol am bythefnos pan fydd rhywun yn mynd i mewn i'r ysbyty) ddim yn aros yn hirach nag sydd ei angen pan maent yn ddigon iach i gael eu rhyddhau, gan beryglu aneffeithlonrwydd oherwydd gorfod ail-drefnu cefnogaeth.
- Bellach mae'r Gwasanaeth Nyrsys Ardal a'r Nyrsys Cyflyrau Cronig yn cael gwybod am gleifion gyda chathetrau yn cael eu derbyn fel eu bod yn gallu cefnogi'r grŵp hynny o gleifion sy'n aml yn ddi-amddiffyn i ddychwelyd adref mewn modd amserol.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae cefnogi gwaith o anfon claf adref yn cael effaith amlwg ar y flaenoriaeth gorfforaethol i sicrhau bod pobl diamddiffyn yn cael eu hamddiffyn ac yn gallu byw mor annibynnol â phosibl.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Disgwylir y bydd gwaith yn y maes hwn ac unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael effaith bositif ar ddarpariaeth gwasanaeth. Ni fydd unrhyw gostau ychwanegol os na fyddant yn cael eu hariannu gan grantiau fel y Gronfa Gofal Canolraddol. Mae atal mynediad anaddas neu fynediad y gellid ei atal a sicrhau fod y broses ryddhau yn gywir ac yn cael ei gwneud ar yr amser cywir yn debygol o ostwng dibyniaeth ar y gwasanaethau gofal cymdeithasol.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les?

Mae'r cynlluniau ar gyfer rhyddhau amserol o'r ysbyty yn ymwneud yn bennaf â phobl hŷn a'u hangen i gael mynediad i wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol cymunedol o safon. Mae'r dull gweithredu a ddefnyddir gan Wasanaethau Cymdeithasol Sir Ddinbych yn unol â'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles a'r bwriad yw grymuso cymunedau i ddod yn fwy cryf ac i reoli eu hiechyd a'u lles eu hunain. Fel mae cynlluniau ar y cyd yn datblygu, bydd angen asesiadau effaith mwy trwyadl. Mae bod â chynllun datblygu'r gweithlu cryf yn hanfodol. Gweler atodiad o Adroddiad Archwilio Partneriaeth Ionawr 17 (WIBA ynghlwm).

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gydag Archwilio ac eraill?

Mae cynnwys yr adroddiad hwn wedi ei baratoi mewn ymgynghoriad â chydweithwyr ym Mwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr. Mae'r gwaith cynllunio ar gyfer y rhan fwyaf o'r gwasanaethau a nodwyd wedi eu trafod mewn fforymau partneriaethol fel Dydd Iau Partneriaeth, Cyd Fforwm Ardal Sir Ddinbych; Bwrdd Gwasanaethau Integredig Ardal Ganolog ac amryw o gyfarfodydd a gweithdai gofal heb ei drefnu.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Amherthnasol.

10. Pa risgiau sydd yna ac oes yna unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Mae'r risgiau i ddarparu gofal iechyd diogel o fewn Gogledd Cymru yn sylweddol, a dyna pam fod CSS yn blaenoriaethu ac yn gweithio'n agos gyda chydweithwyr o Fwrdd Prifysgol Betsi Cadwaladr ar y pwnc hwn. Mae'r diffyg gweithwyr gofal yn risg i ddiogelwch pobl ddiarffyn yn Sir Ddinbych. Mae camau gweithredu ar gyfer bod yn effeithiol yn cynnwys yr angen am newid diwylliant sylweddol o fewn y sefydliadau yn ogystal â rheoli disgwyliadau'r cyhoedd.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Mae Adran 7 Cyfansoddiad y Cyngor yn amlinellu pwerau Archwilio o safbwynt datblygu polisi ac adolygu a monitro perfformiad yr Awdurdod wrth gwrdd amcanion polisi.

Swyddog Cyswllt:

Prif Reolwr, Gwasanaethau Cefnogi Cymunedol

Rhif ffôn: 01824 706501